

**FİLİPİNLER CUMHURİYETİ TURİZM
COĞRAFYASINDAN BİR KESİT: SAMAR ADASI***

Emin ATASOY**, *Alaattin KIZILÇAOĞLU****, *Furkan İNAN*****

Makale Geliş Tarihi-Received: 06.10.2020
Makale Kabul Tarihi-Accepted: 20.09.2021
DOI: 10.37093/ijisi.873385

475

IJSI 14/2
Aralık
December
2021

ÖZ

Filipinler'in üçüncü en büyük adası olan Samar, Visayas Adalar Grubu içinde yer alır. Filipin takımadalarının orta kesimlerinde yer alan ada dünyanın en kalabalık nüfuslu 40. adasıdır. Hem seyrek nüfuslu hem de volkanik kökenli bir ada olup, kıyılarında çok sayıda mangrov ormanı, atol ada ve mercan resifi yer almaktadır. Samar Adası'nun batısında Visayan Denizi, doğusunda Filipinler Denizi ve güneyinde de Leyte Körfezi yer almaktadır. Bu araştırmada Samar Adası'nın coğrafi konumu, doğal ve beşeri özellikleri açıklandığı gibi turizm çekicilikleri ve doğa koruma alanları da

---

* Bu çalışma "2219-Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı" kapsamında TÜBİTAK - BİDEB tarafından 2020 yılında kabul edilen ve Emin Atasoy tarafından yürütülen "Siyasi, İktisadi ve Beşeri Coğrafya Perspektifinden Filipinler Cumhuriyeti ve Türkiye-Filipinler Etkileşimi" başlıklı araştırma programının bilimsel çıktılarından biridir.

** Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, Bursa/Türkiye. eatasoy@uludag.edu.tr, ORCID:0000-0002-6073-6461.

*** Prof. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, Balıkesir/Türkiye. alaattin@balikesir.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2050-4244.

**** Uzm., Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı, Balıkesir/Türkiye. furkan.inan@baun.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9946-5216.

kısaca ele alınmıştır. Çalışmada hem adanın coğrafi özellikleri hem de doğal ve tarihsel-kültürel çekicilikleri irdelenerek adanın turizm potansiyeli resmedilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonuç kısmında, Samar Adası'nın en önemli turizm avantajları irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Samar Adası, Doğu Visayas Adaları, Filipinler Cumhuriyeti, Turizm Potansiyeli, Filipin Adaları.

**A SECTION OF TOURISM GEOGRAPHY OF THE
REPUBLIC OF THE PHILIPPINES: SAMAR ISLAND**

ABSTRACT

Samar, the third largest island in the Philippines is part of the Visayas Islands Group. Located in the middle of the Philippine archipela, the island is the 40th most populous city in the world. It is an island of both sparsely populated and volcanic origin, and there are numerous mangrove forests, atoll islands and coral reefs on its shores. To the west of Samar island is the Visayan sea, the Philippines sea to the east and the Gulf of Leyte to the south. In this study, the geographical location, natural and human characteristics of the island of Samar are explained, as well as tourism attractiveness and nature conservation areas are discussed briefly. In the study, both the geographical characteristics of the island and its natural and historical-cultural attractiveness were examined and the island's tourism potential was tried to be painted. In the conclusion of the study, the most important tourism advantages of the island of Samar were examined.

Keywords: Samar Island, Eastern Visayas Islands, Republic of the Philippines, Tourism Potential, Philippine Islands.

477

IJSI 14/2
Aralık
December
2021

GİRİŞ

Asya'nın güneydoğusunda yer alan, kıtanın en kalabalık Katolik nüfuslu ülkesi olan Filipinler, aynı zamanda dünyanın en çok adaya sahip ülkelerinden biridir. Yaklaşık olarak İtalya büyüklüğünde bir ülke olan Filipinler Cumhuriyeti'nin toplam alanı 298 170 km² olup, bunlardan Luzon, Mindanao, Negros, Leyte, Samar, Palawan, Cebu, Masbate, Mindoro ve Bohol ülkenin en büyük adalarını oluşturmaktadırlar (Bayar, 2011; Timor, 2002; Atalay, 2007; Atasoy, 2018). Filipinler Cumhuriyeti 105 milyonu aşan nüfusuyla dünyanın en kalabalık nüfuslu 12. ülkesidir ve yüzölçümü bakımından da dünyada 71.sırada yer almaktadır. Ülkenin kuzey-güney istikametindeki uzunluğu yaklaşık 1850 km olup, doğu-batı istikametindeki maksimum genişliği ise 1100 km'ye kadar ulaşmaktadır (Harita 1).

478

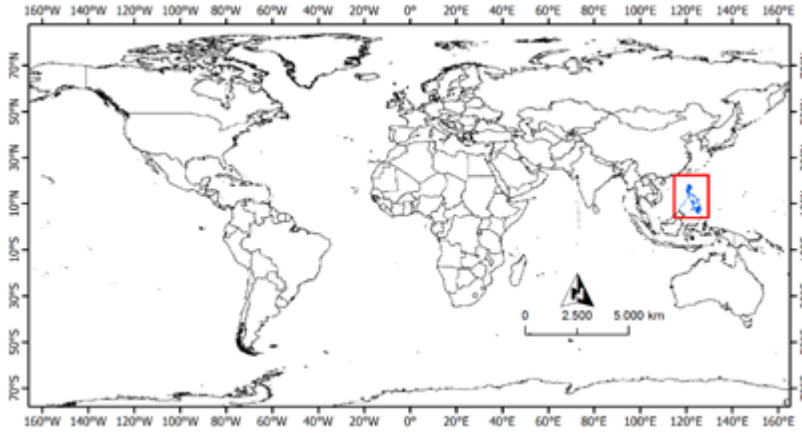
IJSI 14/2
Aralık
December
2021

Filipinler Cumhuriyeti, Muson ülkesi ve Uzakdoğu Cumhuriyeti olması, Güneydoğu Asya Ulusları Birliği (ASEAN) üyesi, Pasifik bir ülke olması ve son olarak hiç kara komşusu olmayan adalar ülkesinden oluşması ile dikkat çekmektedir. Ayrıca tamamı deniz ve okyanuslarla çevrili olan Filipinler'in toplam kıyı uzunluğu 36289 kilometre olup dünyanın en uzun kıyı şeridine sahip beşinci ülkesidir. Topraklarında barındırdığı 90 milyondan fazla Katolik ve 6 milyondan fazla Müslüman ile bu adalar devleti aynı zamanda hem Hristiyan dünyasının hem de İslam coğrafyasının bir parçasını oluşturmaktadır. Dünyanın en büyük Müslüman ülkesi olan Endonezya, Asya kıtasının en sanayileşmiş ülkesi olan Japonya ve dünyanın en kalabalık nüfuslu devleti olan Çin Halk Cumhuriyeti ile deniz komşuluğu olması Filipinler Cumhuriyeti'ne bazen jeopolitik avantajlar bazen de jeopolitik dezavantajlar sunmaktadır (Harita 1).¹

Filipin takımadaları kuzeyden ve batıdan Güney Çin Denizi, doğudan Filipinler Denizi, güneyden Sulavesi Denizi, güneybatıdan da Sulu Denizi ile çevrilidir. Bir başka anlatımla bir Uzakdoğu devleti olarak Filipinler Cumhuriyeti dört farklı denizle çevrili olup tüm bu denizler Büyük Okyanus (Pasifik Okyanusu) havzasının bir parçasıdır.

¹ Bakınız: Atasoy, E. (2018) "Muslim Communities in the Philippines from the Perspective of Political Geography and Ethnogeography", Journal of History Culture and Art Research, Vol. 7, No. 2, June 2018.

Filipinler Cumhuriyeti Türkiye’de pek tartışılmayan ve bilimsel eserlere genelde konu olmayan bir Uzakdoğu ülkesidir. Özellikle Filipin adalarının coğrafi özellikleri ve turizm kaynakları ile ilgili ülkemizde yok denilecek kadar az bilimsel eser vardır. Bu nedenle bölgesel coğrafya odaklı bu araştırmanın öncelikli amacı Samar Adası’nın başlıca turizm çekiciliklerini ve turizm potansiyelini Türkiye’deki okuyuculara tanıtmaktır.

Harita 1: Filipinler Cumhuriyeti Lokasyon Haritası.

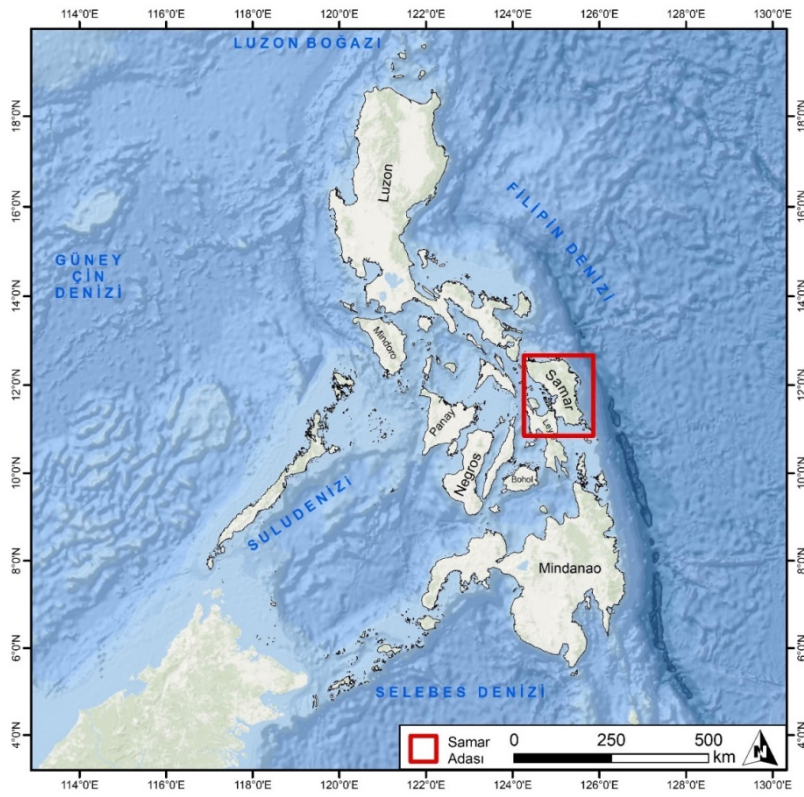
1. SAMAR ADASI’NIN COĞRAFİ KONUMU VE BAŞLICA ÖZELLİKLERİ

Dünyanın etrafını gemilerle çepeçevre dolaşmak için İspanyol Bayrağı altında sefere çıkan Macellan 16 Mart 1521 tarihinde Samar’a ulaşan ilk Avrupalı olmuştur. Böylece Samar Avrupalı gezginler tarafından Filipinler’in ilk keşfedilen adası olmuş ve ilk adı da San Lazaro olmuştur. 1521 yılında İspanyollar iniş yapmadıkları için adaya herhangi bir yerleşme de kurmamışlardır. Avrupalılar arasında Samar Adası’na 1543 yılında İspanyol gezgin Ruy López de Villalobos ilk kez ayak basmıştır.

Samar Adası Visayas adalarının en büyük 3 adasından biridir ve Doğu Visayas Adalar grubunda yer alır (Harita 2). Merkezi Filipinlerde yer alan Samar Adası’nın batısında Leyte, Biliran, Daram

ve Masbate Adaları, güneyinde Leyte Körfezi, Dinagat ve Homonhon Adaları, doğusunda Büyük Okyanus ve kuzeybatısında da ülkenin en büyük adası olan Luzon yer alır. San Juanico Boğazı ve Janbatas Kanalı Leyte Adası'nı Samar Adası'ndan ayırmaktadır. San Juanico Boğazı üzerinde Filipinlerin en uzun ve en güzel köprüsü olan San Juanico Köprüsü yer alır.² (Harita 2).

480
IJSI 14/2
Aralık
December
2021

Harita 2. Samar Adası'nın Lokasyon Haritası.

² Pan-Filipin Karayolu'nun bir parçası olan San Juanico Köprüsü, San Juanico Boğazı'nın doğusundaki Samar ile batısındaki Leyte adalarının kıyılarını birbirine bağlamaktadır. Köprü'nün toplam uzunluğu 2162 m'dir, bu da onu sadece Filipinler'de değil, Güneydoğu Asya'da en uzun köprü yapar.

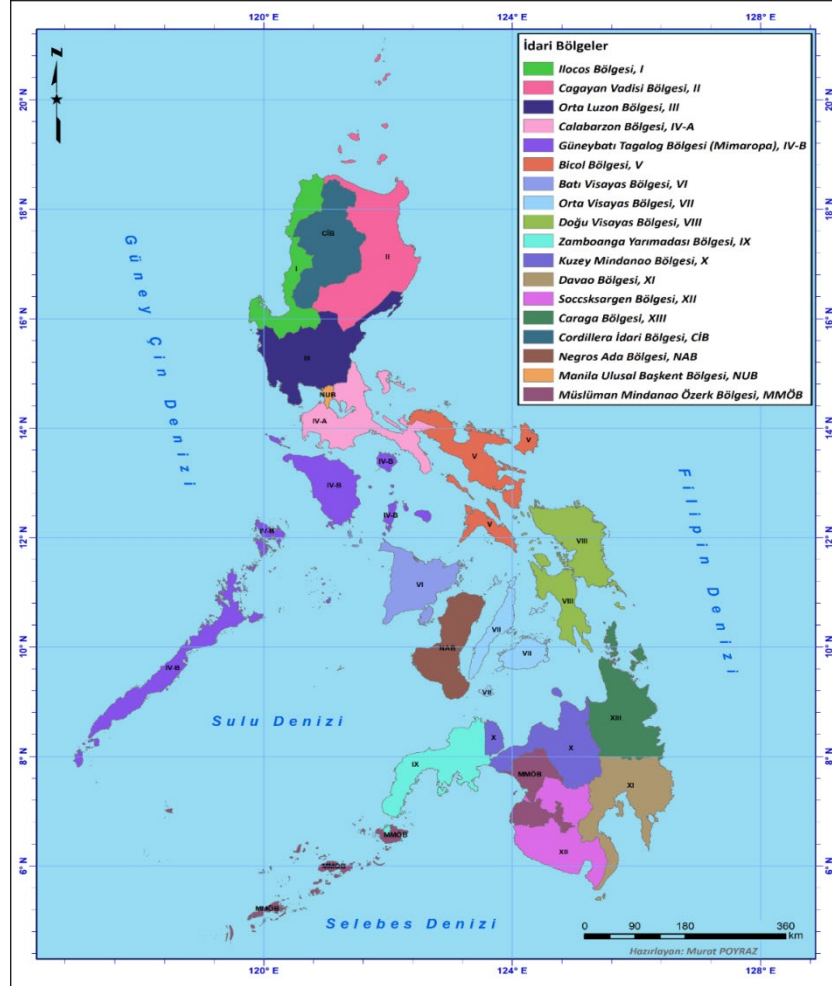
Doğu Visayas Adalar grubunun en doğu adası olan Samar, Luzon Adası'nın güneyindeki Bicol Yarımadası'nın güneydoğusunda yer alır; San Bernardino Boğazı ikisini birbirinden ayırır. Filipinlerin en büyük üçüncü adası olan Samar Adası'nın uzunluğu (kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda) 241 km, genişliği ise (en geniş yerinde) 121 kilometredir. Adanın toplam yüzölçümü³ 13429 km² toplam nüfusu da 2 milyona yaklaşmaktadır. Matematik konum olarak Samar Adası 10°54' - 12°42' kuzey enlemleri ve 124°15' - 125°52' doğu boylamları arasında yer alır (Chirikov, 2008). Özetle, Samar Adası Filipinler Cumhuriyeti'nin üçüncü ve dünyanın 63. en büyük adasıdır ve dünyanın en kalabalık nüfuslu 40. adasıdır. Filipin Cumhuriyeti sınırları içinde sadece Luzon ve Mindanao Adaları Samar'dan daha büyük alana sahiptirler.

481

IJSl 14/2
Aralık
December
2021

---

³ Samar Adası'nın yüzölçümü ile ilgili farklı kaynaklar farklı değerler vermektedirler. Ana Britanica'ya göre adanın alanı 13080 km²'dir, wikipedia İngilizce sitesine göre adanın alanı 13429 km²'dir, Rus kaynaklarına göre adanın alanı 12849 km²'dir.

Harita 3: Filipinler Cumhuriyeti İdari Bölgeler Haritası

Samar'ın güneyinde, İkinci Dünya Savaşı'nın en şiddetli ve en meşhur deniz savaşlarından biri olan Leyte Körfezi Muharebesi'nin bulunduğu Leyte Körfezi bulunur. Adanın en büyük kenti olan Calbayog Samar Adası'nın başkentidir. Catbolagan, Borongan, Laoang, Dolores, Catarman, Las Navas, La-Pas ve Oras yerleşmeleri Samar Adası'nda yer alan diğer büyük kentlerdir (Chirikov, 2008).

Girintili-çukuntulu ama alçak kıyılara sahip olan Samar Adası'nın en büyük körfezleri Villareal, Maqueda, Bantayan, Gambatutay, Silanga, Libtong, Laoang, Gamay, Matarinao ve San Pablo'dur. Yüksekliği fazla olmayan adanın büyük bir bölümü tropikal yağmur ormanlarıyla kaplı olduğundan dolayı Samar, Filipinlerin en yeşil adalarından biri sayılır. Adanın büyük bir bölümü ovalardan, alçak tepelik sahalardan, akarsu vadilerinden ve tropikal ormanlardan oluşmaktadır (Manuela, 2015; Shan vd., 2000; Lukanov vd. 2005). Yüksek dağlardan yoksun olan adanın en yüksek tepeleri şunlardır: Huraw (890 m.), Mactaon (683 m.), Capoto-on (555 m.), Yaua (545 m.), Canyaba (540 m.), Sohoton (522 m.), Saamong (500 m), Bingo (477 m.), Asgad (475 m.) ve Bihag (455 m.). Özetle Samar Adası sınırları içinde 900 metreden daha yüksek bir dağ kütlesi yer almaz.⁴

Tablo 1: Samar Adası'nın Genel Özellikleri

Yer Aldığı Adalar Grubu: Doğu Visayas	Toplam Nüfus: 1,9 milyon
Kapsadığı Eyalet: Samar, Kuzey Samar ve Doğu Samar	Aritmetik Nüfus Yoğunluğu: 148 kişi/km ²
Yüzölçümü: ⁵ 13 429 km ²	En Büyük Kent: Kalbayog
En Yüksek Nokta: Huraw (890 m.)	En Büyük Yerleşmeler: Katalbogan, Borongan, Laoang, Dolores, Katarman, Las Navas, La-Pas, Oras
En Uzun Akarsu: Las Navas En Büyük Göl Pogtak Catch Basin	Matematik Konum: 10°54' - 12°42' kuzey enlemleri ve 124°15' - 125°52' doğu boylamları

Samar, Leyte ve Biliran Doğu Visayas Bölgesinin en büyük adalarıdır. Bir başka deyişle idari sınırlar bakımından Samar Adası Doğu Visayas Bölgesinde, coğrafi sınırlar bakımından ise Doğu Visayas Adalar

⁴ Bakınız: Chirikov, A. I., Pozdnyak, G. V., Kamenskaya, İ. Y., (2008) *Atlas Mira*. İzdatelstvo Oniks, Moskova.

⁵ Samar Adası'nın yüzölçümü ile ilgili farklı kaynaklar farklı değerler vermektedirler. Ana Britanica'ya göre adanın alanı 13080 km²'dir, wikipedia İngilizce sitesine göre adanın alanı 13429 km²'dir, Rus kaynaklarına göre adanın alanı 12849 km²'dir.

Grubunda yer almaktadır (Harita 2). Samar Adası sınırları içinde 3 eyaletin (il) toprakları yer almaktadır: Samar, Kuzey Samar ve Doğu Samar. Ada sınırları içinde faaliyet gösteren başlıca havaalanları şunlardır: Adanın kuzeybatısında Catarman kentinde yer alan "Catarman National Airport", adanın batı kıyılarında Calbayog kenti yakınlarında yer alan "Calbayog Airport", adanın doğu kıyılarında Borongan kenti yakınlarında yer alan "Borongan Airport", adanın güneydoğu ucunda Guiuan kenti yakınlarında yer alan "Guiuan Airport" ve adanın batı kıyılarında yer alan Catbalogan kenti yakınlarındaki "Catbalogan City Airport".⁶

484
IJSI 14/2
Aralık
December
2021

XVI. yüzyıla kadar İspanyol fatihler ortaya çıkmadan önce, ada birçok isim altında biliniyordu: "Samal", "Ibabao" ve "Tandaya". Aslında Samar adı "samad" kelimesinden gelir, bu da "kesilmiş" "bölünmüş" "parçalanmış" anlamına gelir ve adanın coğrafi görünümünü mümkün olan en iyi şekilde karakterize eder. Çok sayıda akarsu vadisi ile parçalanmış jeomorfolojik yüzeylere sahiptir. Alüvyon vadiler, az eğimli ovalar, alçak tepeler, girintili kıyılar ve körfezler, volkanik araziler ve yoğun tropikal ormanlar adada en sıkça görülen coğrafi unsurlardır. Adanın merkezinde, kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda uzanan alçak dağ sırası (en yüksek noktası 850 metre), Ulot Irmağı vadisi tarafından ortadan ikiye bölünür. Dolores, Oras, Ulot, Pambujan ve Gandara, Samar Adası sınırları içinde yer alan en büyük akarsulardır. Adada nehir boyutunda büyük ve geniş yataklı bir akarsu yoktur (Chirikov, 2008). Samar Adası'nda yer alan akarsular okyanusa sularını boşaltırken derin ve uzun halıçler oluştururlar, ayrıca kısa boylu ve aşağı kesimlerde nehir ulaşımına elverişlidirler. Samar Adası'nın en büyük gölleri şunlardır: Pogtak Catch Basin, Cayaocan, Protected Watershed ve Catbolagan Watershed (Chirikov, 2008).

Ada topraklarının büyük bir bölümü düzdür, tropikal floranın gelişimi için elverişli doğal koşullar yaratan akarsu çökelleri ve volkanik topraklar yaygındır. Samar, dünyanın en önemli ekolojik bölgelerinden biri olarak kabul edilir. Çünkü nadir ve endemik

⁶ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.openstreetmap.org/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://mapcarta.com/>

olanlar da dahil olmak üzere birçok farklı bitki ve hayvan türünün bozulmamış doğası burada korunmuştur. Bu yüzden en büyük uluslararası çevre kuruluşu olan Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) projelerinin bir bölümünü bu değerli ve ilginç adada uygulamaktadır.⁷

1.1. Samar Adası'nın Turizm Çekicilikleri ve Turizm Potansiyeli

Samar Adası tarihsel-kültürel çekicilikleriyle değil doğal-ekolojik çekicilikleriyle yabancı turistleri cezbeden bir adadır. Zengin doğal ekosistemler, devlet tarafından koruma altına alınmış özel sahalar ve bakir zengin ekolojik adalar Samar Adası ve çevresinin kuşkusuz olarak en büyük turizm zenginliğini oluşturmaktadırlar. Mercan resifleri, mağaralar, şelaleler, mangrov ormanları, ilginç kıyı oluşumları, göller, plajlar, ilginç atol Adaları ve korunmuş tropikal ormanlar Samar Adası ve çevresinin en önemli doğal turizm çekicilikleridir (Tablo 2). Aşağıdaki satırlarda bu doğa koruma alanlarının en önemlileri açıklanmıştır.

Samar Adası ve Yakın Çevresinde Yer Alan Başlıca Doğa Koruma Alanları Şunlardır:

- Samar Tabiat Parkı
- Sohoton Doğa Parkı
- San Vicente Deniz Koruma Bölgesi
- Biri Larosa Doğa Koruma Alanı
- Guiuan Doğa Koruma Alanı
- Jicontol Doğa Koruma Alanı

⁷ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <http://philippine.ru/visayas.html>
- <http://www.filipinostaff.ru/>
- <https://tonkosti.ru>
- <https://www.votpusk.ru/>
- <https://www.traveling-up.com>
- <https://www.pna.gov.ph/>

- Lalaguna Mangrove Eco-Park
- Minasangay Adası Ecolojik Park Alanı
- Coalargo Ulopato Adası Ulusal Orman Alanı
- Samar Mangrove Individual Plus Tree Area Ulusal Orman Alanı
- Cabugawan Mangrove Eco-Park

Samar Adası'nın güneyinde, yaban domuzu ve makak maymunlarının görüldüğü Sohoton Doğa Parkı yer almaktadır. Yağmur ormanlarıyla ünlü doğa parkının toplam alanı 840 hektardır. Parkın önemli bir bölümü akarsulardan, mağaralardan, şelalelerden ve vadilerden oluşmaktadır. Yosun ve çalılarla kaplı bu akarsu vadilerinde bir tekne kiralayıp tekne gezisine çıkıp kireçtaşı mağaraları keşfedilebilir.

486

IJSI 14/2
Aralık
December
2021

Samar Adası'nın bir başka doğal cazibe merkezi Katubing ırmağı üzerindeki basamaklı Pinipiscan şelaleleridir. Müthiş güzel bir manzaraya sahip olan bu şelaleler adaya gelen ziyaretçiler tarafından mutlaka görülmelidir. Fakat bu doğa harikasına giden yol pek te kolay değildir. En yakın kasabadan gelen yol yaklaşık 2 saat sürer, şelaleye varmak için asfaltlı yol olmadığı için kayalara ve eğimli yamaçlara tırmanmak gerekir. Adanın batısında yer alan Kalbayog kenti yakınlarında yer alan Bangon ve Blanca Aurora şelalelerine giden düzgün yol olmasa da göz kamaştırıcı görünümüleriyle turistlerin adadaki başlıca ziyaret yerlerinin başında gelirler.⁸

Samar Adası'nın kuzeybatı kıyılarında yer alan Calbayog kenti "Filipinlerin şelaleler başkenti" olarak bilinir. Çünkü bu yörede

---

⁸ Samar Adası'yla ilgili daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.blinktravel.guide/philippines/>
- <https://www.leytesamardailynews.com/>
- <https://pia.gov.ph/>
- <https://www.pna.gov.ph/>
- <https://journal.tinkoff.ru/philippines/>
- <http://www.tostay.ru/samar/>
- <https://tochka-na-karte.ru/Goroda-i-Gosudarstva/6314-Samar.html>
- <https://www.votpusk.ru/country/kurort.asp?CN=PH&CT=PH39>

yaklaşık 20 şelale yer almaktadır. Samar Adası'nın kuzeybatı kesimlerinde San Isidro kasabasının güneyinde ve Calbayog kentinin kuzeyinde yer alan Bangon⁹ ve Tarangban şelaleleri¹⁰ hem serinlemek ve piknik yapmak için hem de şelalelerin oluşturdukları doğal havuzlarda yüzmek için ideal ortamlar sunmaktadır. Bugtong kasabasının hemen doğusunda Tinaplakan köyü yakınlarında yer alan Tarangban şelaleleri Filipinlerin en görkemli şelalelerinden biridir. Bu şelaleleri ziyaret edenler aynı akarsu vadisi üzerinde yer alan "Hugpoan River Park" sahasını da mutlaka görmelidir. Yaklaşık 60 metre yüksekliğindeki Bangon Şelalesi 3 katmanlı veya 3 seviyeli farklı küçük şelalelerden oluşmakta ve Tarangban şelalesinin hemen batısında yer almaktadır. Kaskad sistemli Bangon Şelalesinin en üst kısımda, yüzmek için yeterince geniş ve dalış için yeterince derin olan yaklaşık 30 metre çapında dairesel bir havuz bulunmaktadır. Gelen ziyaretçiler bu havuzda serinlemekte ve yüzmektedirler. Bangon şelalelerini ziyaret eden turistler aynı yörede yer alan Guinogo-an ve Lungsod mağaralarını da görmelerinde fayda vardır. Ayrıca Calbayog kentini ziyaret eden turistlere aynı yörede yer alan Laric, Veriato ve Busay şelalelerini de görmeleri tavsiye edilir (Kristev, 2014; Manuela, 2015; Özgüç, 2011).

Samar Adası'nın hemen batısında yer alan Dalupiri ve Capul Adaları tarihsel-kültürel çekicilikleriyle, doğal güzellikleriyle ve تنها plajlarıyla her yıl çok sayıda turist ağırlamakta ve bölgenin önemli

---

⁹ Bangon şelalelerine yerli halk Bugtong adını verdiği için dolayı bazı kaynaklarda "Bangon-Bugtong Falls" olarak adlandırılmıştır. Bakınız: <https://www.vigattintourism.com/tourism/articles/Bangon-Bugtong-Falls-One-of-the-Most-Majestic-Scenic-Spots-in-Calbayog-City>.

¹⁰ Bangon ve Tarangban şelaleleri ile ilgili bakınız:

- <https://outoftownblog.com/travel-guide-tarangban-falls-in-calbayog-city-samar/>
- <https://thelittlelai.com/2017/09/19/bangon-falls-a-short-visit-to-the-enticing-gem-of-calbayog-city/>
- <https://www.vigattintourism.com/tourism/articles/Bangon-Bugtong-Falls-One-of-the-Most-Majestic-Scenic-Spots-in-Calbayog-City>
- <https://www.idreamedofthis.com/bangon-and-tarangban-falls-in-calbayog-samar/>
- <http://www.pinoymountaineer.com/2007/12/bangon-bugtong-falls.html>

turizm merkezlerini oluşturmaktadırlar. Samar Adası'nın hemen batısında yer alan Dalupiri Adası bölgenin en ilginç adalarından biridir. Victoria ve San Isidro kasabalarının hemen batısında yer alan adayı Samar Adası'ndan Dalupiri Boğazı ayırır. San Antonio Dalupiri Adası'nın tek büyük kasabasıdır. Rizal, Dalupirit, Venisitahan ve Pılar adanın diğer önemli kırsal yerleşmeleridir. San Antonio ilçe sınırları içinde yer alan Dalupiri Adası'nın toplam alanı sadece 27 km² olup yaklaşık 10000 kişiyi barındırmaktadır. Düz ovalar, alçak tepelik araziler ve beyaz kumsallar adanın en önemli doğal unsurlarını oluşturmaktadırlar. Adanın orta kesimlerinde yer alan 35 metre yüksekliğindeki bir tepe Dalupiri Adası'nın en yüksek noktasıdır. Dalupiri Adası'nın kuzeydoğusunda yer alan Lagbangan bu küçük adanın tek büyük gölüdür. Adanın verimli ovalarında genelde mısır ve Hindistan cevizi yetiştirilmektedir.¹¹

Uzun ve تنها beyaz plajlarıyla ünlenmiş olan Dalupiri Adası'nın başlıca turizm çekicilikleri şunlardır: Flying Dog Beach, Francisco Beach Resort, Seashore Spring Beach Resort, Puro Beach Resort, Lagbangan Gölü, San Antonio Municipal Plaza, San Antonio de Padua Parish Kilisesi, Lagbangan Eco Park & Beach Resort, EWP Island Beach Resort ve Santa Cruz Chapel. Dalupiri adasında dört veya beş yıldızlı lüks konaklama tesisi yoktur. Ada sınırları içindeki başlıca ekonomik fiyatlı oteller ve konaklama tesisleri şunlardır: Villa Roma Resort, Octopussy Bungalow Beach Resort, Cristal Sand Beach Resort ve Haven Of Fun Beach Resort.¹² Küçük bir havalimanına

¹¹ Samar Adası'yla ilgili daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.blinktravel.guide/philippines/>
- <https://www.leytesamardailynews.com/>
- <https://pia.gov.ph/>
- <https://www.pna.gov.ph/>
- <https://journal.tinkoff.ru/philippines/>
- <http://www.tostay.ru/samar/>
- <https://tochka-na-karte.ru/Goroda-i-Gosudarstva/6314-Samar.html>

¹² Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotelplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>

sahip olan Dalupiri Adası'nın koyları ve beyaz plajları çok sakin, çok temiz ve sessiz olduklarından genelde deniz turizmi için tercih edilmektedir.

Dalupiri Adası'nın batısında ve San Vicente Adaları'nın doğusunda yer alan Capul Adası Capul boğazıyla Dalupiri Adası'ndan ve Naranjo Boğazıyla da San Vicente Adaları'ndan ayrılır. Adanın toplam alanı sadece 36 km² olup 14000 kişilik nüfusa sahiptir. Ada sınırları içinde 14 kırsal yerleşme yer almaktadır. Capul, San Luis, Sagaosawan, Aguin, Sawang, Uson, Jubang ve Landusan adanın en büyük kırsal yerleşmeleridir. İspanyol döneminde inşa edilmiş olan tarihi Capul gözetleme kulesi, Capul Kilisesi ve Capul Kalesi adanın en önemli turizm çekiciliklerinin başında gelirler. Sawang yakınlarında bulunan Bito mağarası ve adanın en güney ucunu oluşturan Timon-Timon kayalıkları Capul Adası'nın en ilginç doğal oluşumlarıdır. Capul Adası'nda yer alan diğer turistik çekicilikler şunlardır: Capul Deniz Feneri, Acapulco Island Beach, Jadil Beach Resort and Lodging, San Ignacio de Loyola Parish Katolik Kilisesi, Abak Beach Resort, Timon Timon Rock Formation, Alisampan Beach, Linungsuran Beach, Macaraja Tepesi, Kurong-Kurong, Pinangandao Beach, Moroporo Adası ve Magloyuan Beach Resort.¹³

Kuzey Samar Eyaleti sınırları içinde yer alan ve 2000 yılında kurulmuş olan Biri Larosa Doğa Koruma Alanı (Biri Larosa Protected Landscape and Seascape)¹⁴ 33 492 hektarlık alan kaplamaktadır.

- <https://www.expedia.co.uk/>

¹³ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotelplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

¹⁴ Biri Larosa Doğa Koruma Alanı ile ilgili bakınız:

- <https://www.blinktravel.guide/philippines/biri-island-solo-experience>
- <https://www.leytesamardailynews.com/denr-to-visit-the-biri-larosa-landscape-and-seascape-as-part-of-its-coral-reef-assessment/>

Samar Adası'nın kuzeybatı kıyılarında ve Katarman kentinin 40 km. batısında yer alan koruma alanı San Jose, Rosario ve Lavezares kasabalarını kapsamaktadır. Biri Adası'yla Lavezares, Rosario ve San Jose kasabalarının ilk iki harflerinin birleşmesinden adını almış olan Biri Larosa Doğa Koruma Alanı Lavezares, Rosario ve San Jose ilçe sınırları içinde yer almaktadır.¹⁵

Biri Larosa Doğa Koruma Alanı sınırları içinde çok sayıda atol ve adacık yer almaktadır. Ama en büyük olanlar şunlardır: Biri, Bani, Cabaongon, Tinau, Cagnipa, Big Panlibutan, Magop, Abo-abuhan, Talisay, Magesang, Macarite, Elonbachid, San Juan, Gilbert, Puropandan, Small Cabaun, Bat, Foot, Tingiao, Bungah Reef, Bucala, Pangdan, Coconut (Bancauan), Bahay, Malongbakong ve Nagnasa. Bu adaların büyük bir bölümü Balicuatro Takımadaları içinde yer almaktadırlar. Balicuatro Takımadaları ile Samar Adası arasında Bani Boğazı yer alır. Doğal kaya oluşumları, dik falezler, romantik plajlar, mercan adacıkları, ilginç kıyı kayalıkları, deniz otu yatakları, mangrov ormanları, ilginç deniz aşınım şekilleri ve tropikal ormanlarla kaplı olan ıssız adacıklar koruma alanının en önemli doğal turizm çekiciliklerini oluşturmaktadırlar. Güçlü dalgaları ve sert okyanus akımları ile dikkat çeken San Bernardino Boğazı, Biri Larosa Doğa Koruma Alanı sınırları içinde çok sayıda popüler sörf merkezinin yer almasını belirlemiştir.¹⁶

-
- <https://www.pna.gov.ph/articles/1075889>

¹⁵ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <http://philippine.ru/visayas.html>
- <http://www.filipinostaff.ru/>
- <https://tonkosti.ru>
- <https://www.votpusk.ru/>
- <https://www.traveling-up.com>
- <https://www.pna.gov.ph/>

¹⁶ Samar Adası'yla ilgili daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.blinktravel.guide/philippines/>
- <https://www.leytesamardailynews.com/>
- <https://pia.gov.ph/>
- <https://www.pna.gov.ph/>
- <https://journal.tinkoff.ru/philippines/>

Tabok Beach Camping & Diving Resort, Marsons' Beach Resort, Chiara's and Clyde Resort, Nuestra Señora de Salvacion Parish Kilisesi, Our Lady of the Most Holy Rosary Catholic Church, Parroquia De San Antonio De Padua, Pearl Orient Beach Resort, Villa Alabado Beach Resort And Lodging, Alexander Beach Resort, Dancalan Beach, Binang and Cadio Resort, Somoray Park And Resort, Lalaguna Mangrove Eco-Park, Kalirukan Beach, Bobon vadisi, Bobon şelalesi, Bani Adası, Talisay Adası, Cala Serenidad ve Maravilla Adası Biri Larosa Doğa Koruma Alanı sınırları içinde yer alan başlıca turizm çekicilikleridir.¹⁷

Biri Larosa Doğa Koruma Alanı sınırları içinde yer alan mercan oluşumlarının toplam alanı 81,5 hektar olup, bu alanda 23 balık türü yaşamaktadır. Ayrıca koruma alanı içindeki 443 hektarlık mangrov ormanı alanlarında 15 ağaç türü görülmektedir. Doğa koruma alanı içinde çok sayıda yerli ve göçmen kuş türü olduğu gibi yüzlerce balık ve yosun türü de yer almaktadır. Mercanların kontrolsüz kullanımı, yasa dışı balıkçılık ve kaçak ağaç kesimi Biri Larosa Doğa Koruma Alanının en önemli beşeri sorunlarının başında gelirler.

Biri Larosa Doğa Koruma Alanı sınırları içinde yer alan Lalaguna Mangrov Ormanı Ekopark Alanı (Lalaguna Mangrove Eco-Park) Lavezares kentinin kuzey kesimlerinde yer almakta ve 300 hektarlık doğal mangrov ormanlarından oluşmaktadır. Eko-park sınırları içinde, çeşitli balık ve yengeç türleri, yosun ve deniz kestane türlerinin yanı sıra yabancı kuşlar ve kartallar, binlerce meyve yarasası ve vahşi maymunlarla dolu yemyeşil mangrov ormanları yer almaktadır. 365

- <http://www.tostay.ru/samar/>
- <https://tochka-na-karte.ru/Goroda-i-Gosudarstva/6314-Samar.html>

¹⁷ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotelplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

gün boyunca deniz turizmine müsait olan kristal berraklığındaki deniz suları dalgıçlar için uygun ortamlar sunmaktadır.¹⁸

Balicuatro Takımadaları'nın en büyük ve en kuzeyi olan Biri Adası 6,4 km. uzunluğunda ve 3,2 kilometre genişliğinde seyrek nüfuslu küçük bir adadır. Adanın kuzeybatı kıyılarında yüksekliği 200 metreyi bulan falezler ve devasa kayalıklar adanın en ilginç turizm çekiciliklerini oluşturmaktadırlar. Biri Adası'nın kıyıları genelde mangrov ormanlarıyla kaplıdır ve batı tarafında çakıllı plajları vardır. Macarite, Cagnipa, Balicuatro, Talisay, Tabiraga, Magesang ve diğer küçük isimli adalarla çevrilidir ve çok sayıda resifle korunmaktadır. Biri Adası sınırları içinde 8 kırsal yerleşimde yaklaşık 9 800 insan yaşamaktadır.¹⁹

492
IJSI 14/2
Aralık
December
2021

Biri Adası'nın yüksek kıyılarında yer alan Magasang, Magsapad, Macadlaw, Puhunan, Bel-at, Caranas ve Pinanahawan gibi falez ve kayalıklar adanın en ilginç jeomorfolojik oluşumlarıdır. Adanın kuzey kıyılarında yer alan bu doğal kıyı ve kaya oluşumları rüzgârların ve okyanus dalgalarının çarpması ve aşındırmasıyla oluşmuş görkemli devasa kireçtaşı şekilleri olup Filipin adalarının en ilginç deniz oluşumlarının başında gelirler. Med-cezir, deniz aşındırması ve güçlü okyanus dalgalarının şekillendirdiği bu girintili-çukuntulu tuhaf ama çok çarpıcı, dik ve güzel kıyılar yerli ve yabancı turistlerin en popüler turistik merkezlerinin başında gelirler (Krstev, 2014; Manuela, 2015; Özgüç, 2011).

¹⁸ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://pia.gov.ph/news/articles/1025040>
- <https://www.pna.gov.ph/articles/1075889>
- <https://www.bignewsnetwork.com/news/261877041/lalaguna-mangrove-eco-park-opens>

¹⁹ Biri Adası'yla ilgili bakınız:

- <https://www.blinktravel.guide/philippines/biri-island-solo-experience>
- <https://www.tripzilla.com/guide-biri-island-samar/92560>
- <https://thehappytrip.com/2011/10/biri-rock-formation/>
- <https://www.traveling-up.com/travel-guide-biri-island-northern-samar/>

Biri Adası'nın bir diğer eşsiz özelliği ise ziyaretçilerin temiz deniz suda yüzmenin tadını çıkarabilecekleri Bel-at Rock ve Caranas Rock Formation adını taşıyan doğal yollarla oluşmuş okyanus tuzlu su havuzlarıdır. Özetle Biri Adası'nı ziyaret eden turistler Caranas Rock Formation, Bel-at Rock Formation, Biri Rock Formation, Puhunan Rock Formation ve Magasang Rock Formation gibi ilginç deniz kıyı oluşumlarını mutlaka görmelidirler. İlginç mimariye sahip olan St. Vincent de Ferrer Church adanın en ünlü Katolik kilisesidir. Biri Adası'nda "Linden Apartment Biri", "Glenda's Bed & Breakfast", "Villa Amor" ve "Biri Resort" gibi küçük ve ekonomik fiyatlı 5-6 konaklama tesisi yer almaktadır.²⁰ Biri Adası'nın tek lüks havuzlu oteli olan "Princess LJ Hotel and Restaurant" adanın kuzey kıyı oluşumlarına yakın mesafede yer almaktadır ve yabancı turistler tarafından adanın en çok tercih edilen konaklama tesislerinin başında gelir.

Doğu Samar Eyaleti sınırları içinde yer alan ve 1994 yılında kurulmuş olan Guiuan Doğa Koruma Alanı (Guiuan Protected Landscape and Seascape)²¹ 604,48 km² genişliğindedir. Zengin balık çeşitliliği, bakir tropikal ormanlar, ilginç kıyı oluşumları, doğal mangrov ormanları, çok sayıda plaj ve mercan resifi, çok sayıda ıssız ve bakir adacık, yüksek flora ve fauna çeşitliliği Guiuan bölgesine doğa koruma alanı statüsü verilmesinin en büyük nedenleridir. Guiuan Doğa Koruma Alanı Samar Adası'nın en güney uç bölgesindeki Guiuan yarımadasını, ayrıca Calicoan, Manicani, Suluan, Tubabao, Tenatoulan (Inatoulan), Victory, Homonhon, Candulo ve Leleboon

²⁰ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotelplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

²¹ Guiuan Doğa Koruma Alanı ile ilgili bakınız:

- <https://walkabout.fm/place/1053487>
- https://wikivisually.com/wiki/Guiuan_Protected_Landscape_and_Seascape
- <https://www.protectedplanet.net/guiuan-protected-landscape-and-seascape>

(Sulangan) adalarını ve bunların etrafındaki küçük adacıkları kapsamaktadır. Guiuan Doğa Koruma Alanı sınırları içindeki adaların büyük bir bölümü Guiuan takımalarını oluşturmaktadırlar. Bu adaların büyük bir bölümü ya volkanik ya mercan kökenli olup yine büyük bir bölümü insan ve yerleşim barındırmaz.²²

Guiuan Doğa Koruma Alanı, kıyı alanlarından, ada alanlarından ve deniz alanlarından oluşmaktadır. Leyte Körfezinin doğu kıyılarında Guiuan ilçesi kıyılarında yer alan doğa koruma alanı, Guiuan kentinden adını almış ve Filipinlerin en ilginç deniz koruma alanlarından biridir. Özetle, Filipinler Cumhuriyeti sınırları içinde Guiuan adında hem bir körfez hem bir ilçe hem bir yarımada hem bir şehir hem bir takımada hem de bir doğa koruma alanı yer almaktadır.

494

IJSI 14/2
Aralık
December
2021

Guiuan Doğa Koruma Alanı sınırları içinde "Shorea astylosa", "Xanthostemon verdugonianus", "Vitex quinata" ve "Tristaniopsis decorticata" gibi ağaç türleri yaygın olarak görülmektedir. Koruma Alanı sınırları içinde deniz otu ve deniz yosun türleri arasında en yaygın görülenler ise şunlardır: "Cymodocea rotundata", "Enhalus acoroides", "Thalassia hemprichii" ve "Syringodium isoetifolium". Yaklaşık 25 çeşit sert ve yumuşak mercan türünün bulunduğu Suluan Adası Guiuan Doğa Koruma Alanı sınırları içinde mercan çeşitliliği en yüksek olan adadır. Ekolojik çeşitliliği yüksek olan Doğa Koruma Alanı barracuda, marlin ve scombrid gibi birçok balık kolonisi ve deniz kaplumbağaları, ahtapot, kalamar ve deniz salatalığı gibi deniz türleri için habitat görevi üstlenmektedir. Guiuan Doğa Koruma Alanı sınırları içinde görülen başlıca hayvan ve kuş türleri şunlardır: Filipin tarsier maymunu, Filipin uzun kuyruklu makak maymunu, Filipin kakadu kuşu, göçmen ak balıkçılar, kum kuşu, monitör kertenkeleleri ve yelken kertenkeleleri, martı ve kırlangıç türleri. Sonuç olarak ıssız atol adaları, yüzlerce mercan resifi, yoğun tropikal ormanlar, endemik

²² Samar Adası'yla ilgili daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.blinktravel.guide/philippines/>
- <https://www.leytesamardailynews.com/>
- <https://pia.gov.ph/>
- <https://www.pna.gov.ph/>
- <https://journal.tinkoff.ru/philippines/>
- <http://www.tostay.ru/samar/>
- <https://tochka-na-karte.ru/Goroda-i-Gosudarstva/6314-Samar.html>

deniz ve kara canlıları, beyaz kumsallar ve plajlar, doğal mangrov ormanları, çok sayıda mağara, lagün gölü ve saklı koy Guiuan Doğa Koruma Alanı bölgesindeki adaların en büyük turizm zenginliğidir.

2003 yılında kurulmuş olan Samar Tabiat Parkı 333 300 hektarlık alanı ile Filipinler Cumhuriyetinin ikinci en büyük alana sahip tabiat parkıdır. Doğu Samar, Batı Samar ve Samar eyaleti sınırları içinde yer alan Samar Adası Tabiat Parkı üç eyalet sınırları içinde toprakları olan Filipinlerin en yaşlı tropikal ormanlarına sahip doğa koruma alanıdır. Bugünkü Tabiat Parkı içinde Jicontol Park Alanı, Bulosao Doğa Koruma Alanı, Sohoton Doğa Koruma Alanı, Taft Forest Doğa Koruma Alanı ve Calbiga Mağaraları Koruma Alanı yer almaktadır.²³

Samar Tabiat Parkı birçok dağ ve zirveden oluşsa da en yüksek doruk noktaları dahi 900 metreden yüksek değildir. Tropikal ormanlar, kireç taşı sahaları, akarsu vadileri, karstik araziler, yaylar, otlaklar ve ovalar parkta en yaygın görülen jeomorfolojik oluşumlardır. Tabiat Parkı arazileri yok olmak üzere olan Filipin kartalının ülkedeki en geniş yaşam alanlarından birini oluşturmaktadır. Samar Tabiat Parkı sınırları içindeki en ilginç canlıların başında Filipin baykuşu, Filipin uçan lemur ve Filipin sincap gelir. Park arazileri 38 memeli türüne, 51 sürüngen türüne, 215 kuş türüne, 1000'den fazla bitki türüne ev sahipliği yapmaktadır. Özetle, zengin flora ve fauna çeşitliliği, ilginç karstik oluşumlar, zengin jeomorfolojik miras ve yoğun tropikal ormanlar Samar Tabiat Parkının en büyük doğal zenginliğini oluşturmaktadır.²⁴

---

²³ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <http://philippine.ru/visayas.html>
- <http://www.filipinostaff.ru/>
- <https://tonkosti.ru>
- <https://www.votpusk.ru/>
- <https://www.traveling-up.com>
- <https://www.pna.gov.ph/>

²⁴ Samar Adası'yla ilgili daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.blinktravel.guide/philippines/>
- <https://www.leytesamardailynews.com/>
- <https://pia.gov.ph/>

Tablo 2: Samar Adası'nın ve Yakın Çevresinin Başlıca Turizm Çekicilikleri²⁵

Minasangay Island Ecological Park	Canhugas Nature Park	Biri Adası
San Juanico Seascape Resort	Miraculous Hot Spring	Sulangan kilisesi
Cabugawan Mangrove Eco-Park	Imaga Rock Formation	Bangon şelaleleri
Ulot River Torpedo Extreme Boat Ride	Alegria Busay şelalesi	Binogawan plajı
Lapinig Mini Forest Park	Blanca Aurora şelalesi	Pangi şelalesi
Malajog Zipline And Ridge Nature Park	Bangon-Bugtong şelalesi	Gamay park
Canjaway Nature Park	Ban-awan şelalesi	Larik şelalesi
St Michael The Archangel Parish Kilisesi	Tarangban şelalesi	Tubabao Adası
St Lawrence the Martyr Kilisesi	Lulugayan şelalesi	Divinubo Adası
Langun-Gobingub mağarası	Sohoton mağarası	Busay şelalesi
Blanca Aurora şelalesi	Calbiga mağarası	Ando Adası
Marabut Marine Park	Lukson mağarası	Angel şelalesi
Maposo Hot Spring	Marabut plajı	Apiton Adası
Timon-Timon Rock Formation	Tabokno şelalesi	Jagnaya plajı
Magasang Rock Formation	Calbiga şelalesi	Nijaga park
Kangpongkol şelalesi	Matikawol şelalesi	Maloborak plajı
Malingon şelalesi	Bagatao Adası	Naga plajı
Kapigtan mağarası	Naponod mağarası	Dayuna plajı
Binalarawan şelalesi	Rawis mağarası	Tingson şelalesi
Bugasan mağarası	Giguemitan gölü	Bito mağarası
Calicoan Adası	Lologayan şelalesi	Manicani Adası

496

IJSI 14/2
Aralık
December
2021

- <https://www.pna.gov.ph/>
- <https://journal.tinkoff.ru/philippines/>
- <http://www.tostay.ru/samar/>
- <https://tochka-na-karte.ru/Goroda-i-Gosudarstva/6314-Samar.html>

²⁵ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <http://philippine.ru/visayas.html>
- <http://www.filipinostaff.ru/>
- <https://tonkosti.ru>
- <https://www.votpusk.ru/>
- <https://www.traveling-up.com>
- <https://www.pna.gov.ph/>

Jicontol Havzası Orman Koruma Alanı²⁶ (Jicontol Watershed Forest Reserve) 1998 yılında resmen koruma alanı ilan edilmiştir. Dolores, Can-avid ve Maslog ilçe sınırları içinde yer alan koruma alanı 6483 hektarlık alan kaplamaktadır. Oras ve Dolores kentlerinin batısında, Samar Adası'nın orta kesimlerinde yer alan orman koruma alanı, yoğun tropikal ormanlarla kaplı, yerleşme ve sürekli nüfus barındırmayan bakir bir doğal alanı kapsamaktadır. Dolores ırmağın yukarı havzasında yer alan park alanında çok sayıda endemik bitki ve hayvan yer almaktadır. Ama Jicontol Havzasının en önemli özelliği çok sayıda tehdit altında endemik kuş türlerine habitat oluşturmasıdır. Özetle, Jicontol Havzası Orman Koruma Alanı Samar Adası'nın en zor ulaşılan, en izole yerde bulunan, en تنها ve en yüksek doğa koruma alanıdır.²⁷

Samar Adası'nda çok sayıda şelale ve mağara, plaj ve park, otel ve konaklama tesisi, rekreasyon alan ve turistik merkez yer almaktadır. Adayı ziyaret eden turistlerin en çok ilgisini çeken turizm mekânları şunlardır: Samar Tabiat Parkı, Katubing Irmağı üzerinde yer alan muhteşem görünümlü basamak şekilli Pinipiscan Şelaleleri, Ulot Vadisinde yer alan Villa Escobar, ilginç aşınım ve kıyı şekilleriyle San Bernardino Boğazı, Kalbayog kentindeki Aziz Peter ve Paul Katedrali, Guiuan Doğa Koruma Alanı, Filipinler'in en uzun köprüsü olan San Juanico Köprüsü, adanın kuzeyinde yer alan Onay plajı (Laoyang kenti çevresinde) ve Dankallan plajı (Bobon kenti çevresinde), Kalbayog kenti yakınlarındaki Lo-Ok ve Malahog plajları, ilginç deniz aşınım şekillerine sahip olan Biri Larosa Doğa Koruma Alanı, adanın

497

IJSl 14/2
Aralık
December
2021

²⁶ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.officialgazette.gov.ph/1998/02/03/proclamation-no-1156-s-1998/>
- <https://tribune.net.ph/index.php/2019/09/04/samar-island-park-bids-for-unesco-inclusion/>
- https://de.linkfang.org/wiki/Samar_Natural_Park

²⁷ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <http://philippine.ru/visayas.html>
- <http://www.filipinostaff.ru/>
- <https://tonkosti.ru>
- <https://www.votpusk.ru/>
- <https://www.traveling-up.com>
- <https://www.pna.gov.ph/>

doğu kıyılarında yer alan Minasangay Island Ecological Park, Coalargo Ulopato Island Ulusal Orman Alanı ve Samar Mangrove Individual Plus Tree Area Ulusal Orman Alanı. Samar Adası ve yakın çevresinde yer alan diğer doğal ve beşeri turizm çekicilikleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

498

IJSI 14/2
Aralık
December
2021

Harita 4: Samar Adası Turizm Haritası.

Tablo 3: Samar Adası'nda Yer Alan Başlıca Plajlar, Oteller ve Konaklama Tesisleri²⁸.

Belvedere Park & Beach Resort	Banago Beach Resort	Cabacungan Beach
Baybayon Ni Tata Joven	La Luna Beach Resort	Bay Bay Park
Western Highway Lodge	Jupiter's Garden Resort	Payao Beach
Marju Krisel Hotel and Resort	Imaga Rock Formation	Borobodyongan Beach
New Maqueda Bay Hotel	M Grand Royal Resort	Buri Island Villas
Juvies Resort Hotel and Restaurant	Gweny's Beach Resort	Rainbow Resort
Pinalangga Beach Resort	Buri Baras Beach	Quarry- Nato
Imaga White Sand Beach	Crystal Beach Samar	Acopan Beach
Buri Inflatable Water Park	Leo Sagi Beach Resort	Villa Marcelina
Cabugawan Mangrove Eco-Park	Malajog Beach Resort	Spice Of Life Beach
Seven Seacrets Hotel & Beach Resort	Birmingham Allen Resort	Broken Beach
Rosario Hills Mountain View Park Resort	Ciriaco Hotel & Resort	Babalastan
Sugod Lucerdoni Beach Resort	Bacayaw Resorts Cove	Sabang Beach
Mondejares Beach Resort and Seaside Lodge	Pirates Cove-Rawis	Playa De Catalina
Wayang Wayang Beach Resort	Polangi Beach Resort	Balukawi Point
Villa Costa Conchita Beach Resort	Katrina Oceanfront Resort	Araw Beach
Our Lady of the Holy Rosary Grotto	Liliputan Beach Resort	Sinulog Beach
The Coral Reef Beach Resot	Sea Side Beach Resort	Catumsan Bridge
Kirum-Kirum Resort and Hotel	Calicoan Surfing Station	Binogawan Beach
Dangkalan Pacific Beach Resort	White Sand Beach Resort	Casa Alfonsa
Paninihian Sunrise View Pacific Resort	Chiara's and Clyde Resort	Cabong Beach
Hilangagan Beach-Borongon City	Playa del Carmen	Tungkip Beach
Best Eastern Hotel Lalawigan	Alexander Beach Resort	Kalipayan Beach
Locso-on Cave, Maydolong Beach	Binang and Cadio Resort	Ginduyanan Cove
Belvedere Park & Beach Resort	Somoray Park And Resort	Canhugas Beach
Viewdeck of Calicoan Coast	Pinusilan Blue Lagoon	Minalongon
Surf Camp - Calicoan Island	Naputad Beach Resort	Luyang Beach
Esperanza Resort & Hostel	San Roque Beach Resort	Yolanda Beach
Pearl of the Orient Beach Resort	LZ Bayview Beach Resort	Dumpao Beach
Villa Alabado Beach Resort And Lodging	Tatay Dadoy Resort	Sapao Beach
Sleeping Lion Rock Formation	Tamborusan Beach	Villa Calicoan
Rakit Dakit & Liug Liug Rock Formation	Kingven Beach Resort	Dancalan Beach
Talolora Beach Resorts	Palihon Island Beach	Kalirukan Beach
Rakitdakit Rock Formations	Javier Beach Resort	Onay Beach
	Sito Beach	Alma Beach

499

IJST 14/2
Aralık
December
2021

²⁸ Daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotelplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Samar Adası Filipin takımadalarının hem en büyük hem de en doğu adalarının başında gelir. Güney yüzü San Pablo ve Leyte Körfezine, kuzeybatı yüzü San Bernardino ve Dalupiri boğazlarına, doğu yüzü tamamen Filipinler Denizine dönük olan Samar, Visayas Adalarının en büyük adasıdır. Zengin doğal kaynaklarına ve çok geniş doğa koruma alanlarına sahip olan ada Filipinler'in en ilginç ekolojik bölgelerini ve en bakir tropikal ormanlarını kapsamaktadır. Çok zengin doğal çekiciliklere sahip olan adaya her yıl binlerce yabancı turist gelmesine rağmen Samar Adası'nın Borocay, Palawan veya Cebu kadar popüler olmadığı da bilinmektedir.

500

IJSI 14/2
Aralık
December
2021

Samar Adası'nın başlıca coğrafi özellikleri şunlardır:²⁹

- Volkanik kökenli bir ada olup, kıyılarında çok sayıda atol ada ve mercan resifi yer almaktadır,
- Geniş düzlüklerin ve tepelik sahaların yer aldığı ama yüksek dağların yer almadığı bir tropikal adadır,
- Ada sınırları içinde çok sayıda doğa koruma bölgesi ve çok sayıda endemik bitki ve hayvan türleri yer almaktadır,
- Samar Adası bakir doğal alanlarıyla ve zengin tropikal ormanlarıyla Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) tarafından dünyanın en değerli ekolojik bölgelerinden biri olarak kabul edilmektedir,
- Büyük metropol kentlerin yer almadığı doğal ekosistemlerini büyük ölçüde korumayı başarmış, seyrek nüfuslu bir adadır.

---

²⁹ Samar Adası'yla ilgili daha detaylı bilgi için bakınız:

- <https://www.blinktravel.guide/philippines/>
- <https://www.leytesamardailynews.com/>
- <https://pia.gov.ph/>
- <https://www.pna.gov.ph/>
- <https://journal.tinkoff.ru/philippines/>
- <http://www.tostay.ru/samar/>
- <https://tochka-na-karte.ru/Goroda-i-Gosudarstva/6314-Samar.html>

Samar Adası Filipinlerin en popüler adalarından birisi olmadığı gibi yabancı turistler tarafından en çok ziyaret edilen adaların başında da yer almaz. Samar Adası ülkenin en büyük üçüncü adası olmasına rağmen turizm faaliyetleri penceresinden bakıldığında Borocay kadar ünlü, Cebu kadar kalabalık, Luzon kadar büyük, Coron kadar popüler, Palawan kadar güzel ve etkileyici değildir. Turizm faaliyetlerinin gelişmekte olduğu adada önümüzdeki yıllarda hem turizm alt tapısı yenilenmeye ve konaklama tesis sayısı hızla artmaya devam edecektir hem de adanın turizm popülaritesi hızla yükselmeye devam edecektir. 2050 yılına kadar Samar Adası genelinde ulaşım, internet, temiz içme suyu, elektrik, telefon ve kanalizasyon gibi birçok alt yapı sorunun çözülmesi beklenmektedir.

Samar Adası'nda yaygın olan başlıca turizm tipleri ve rekreasyon faaliyetleri şunlardır: Sağlık turizmi, av turizmi, deniz turizmi, inanç turizmi, macera turizmi, kırsal turizm, ekoturizm, çiftlik turizmi, mağara turizmi, sualtı dalış turizmi, akarsu turizmi, botanik turizmi, termal turizm, yayla turizmi, tatlı su balıkçılığı, dağcılık, yamaç paraşütü, yaban hayatı gözlemciliği, rafting, kano, deniz sörfü, bisiklet turları, kampçılık, doğa yürüyüşü (trekking), dağ tırmanışı, sportif dalgıçlık. Görkemli şelaleleri ve ilginç kıyı oluşumlarıyla, gizemli mağaraları ve masmavi lagün gölleriyle, ıssız atol adacıkları ve derin akarsu vadileriyle, romantik koyları ve beyaz kumsal plajlarıyla, tarihi Katolik kiliseleri ve yoğun tropikal ormanlarıyla Samar en kaprisli turistlerin dahi beğenisini kazanacak potansiyele sahip bir tropikal adadır.

Samar Adası'nın başlıca turizm avantajları şöyle özetlenebilir:

- Coğrafi konum olarak Calicoan, Dinagat, Siargao, Capul, Catanduanes, Ticao, Luzon, Leyte, Tablas, Masbate, Biliran ve Homonhon gibi büyük adalara ve önemli turizm merkezlerine yakın coğrafi mesafede yer alması.
- Ada sınırları içinde her bütçeye uygun çok sayıda kaliteli otel, restoran, bar ve konaklama tesisinin yer alması.
- Ada sınırları içinde çok sayıda plaj, şelale, koy, burun, falez, park, mağara ve doğa koruma alanının olması.

- Ada sınırları içinde ve yakın çevresinde çok sayıda mercan oluşumu, ıssız atol Adası, tarihi kilise, doğal mangrov ormanı ve ilginç kıyı şekillerinin yer alması.
- Ada sınırları içinde turistik tesislerin, turizm hizmetlerinin ve otellerin ekonomik olması.
- Ada sınırları içinde çok sayıda su sporları merkezi ve dalış eğitim merkezine sahip olması.
- Adanın, büyük metropol kentlerden ve sanayi tesislerinden uzak, sakin, temiz ve huzurlu kıyılara sahip olması.
- Yabancı turistler için güvenlik ve terör sorunlarının olmaması.
- Filipinlerin en önemli turizm merkezlerinin başında yer alan Luzon, Leyte, Tablas, Masbate, Calicoan, Biliran ve Homonhon adaları ile düzenli feribot bağlantılarına sahip olması.
- Filipinlerin hiçbir adasında görülmeyen ilginç canlıların, endemik türlerin ve doğal jeomorfolojik oluşumların Samar Adası'nda görülebilir olması bu adanın en büyük ayrıcalığı ve turizm üstünlüğüdür.
- Adanın neredeyse her yöresinde öne çıkan zengin tarihsel-kültürel miras, ekonomik konaklama olanakları ve çok seçenekli tatil tercihleri adanın bir diğer turizm avantajıdır.

Bugün, Samar Adası bakir yağmur ormanlarıyla, keşfedilmeyi bekleyen mağaraları ve dağ zirveleriyle, egzotik hayvanları ve mercan kayalıklarıyla, derin gölleri ve muhteşem şelaleleriyle, el değmemiş bakir doğasıyla, ayrıca binlerce bitki ve hayvan türüyle milyonlarca turisti cezbetmektedir. Bakir doğal köşelerin, kalabalık kentlerden uzak sakin plajların, nefes kesen doğal güzelliklerin, heyecan verici endemik hayvanların varlığı meraklı gezginler için bu tropikal adayı ilginç ve cazip kılmaktadır. Bu nedenle önümüzdeki yıllarda, ekolojik turizm ve kırsal turizm için bu ada büyük fırsatlar sunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Atalay, İ. (2001). *Resimli ve Haritalı Dünya Coğrafyası*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Atalay, İ. (2007). *Kıtalar ve Ülkeler Coğrafyası*. İzmir: META Basım.
- Atasoy, E. (2010). *Kıtalar ve Ülkeler Coğrafyası*. Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları.
- Atasoy, E. (2018). "Muslim Communities in the Philippines from the Perspective of Political Geography and Ethnogeography". *Journal of History Culture and Art Research*, 7(2), 533-566.
- Bayar, S. (2011). *Filipinler Ülke Raporu*. Ankara: T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracatı Geliştirme Merkezi.
- Chirikov, A. I.; Pozdnyak, G. V.; Kamenskaya, İ. Y. (2008) *Atlas Mira*. Moskova: İzdatelstvo Oniks.
- Colleen, A. S. (1967). *Philippines in Pictures*. Cilt 1. Manila: Library of Congress Catakoging.
- Düzyol, T. (2016). "Filipinler", Ermağan, İsmail (Ed.). *Dünya Siyasetinde Doğu Asya*, Nobel Yayınları.
- Georgiev, P. (2005). *Filipinite i Evraziyskata Dıga na Nestabilnost, Spisanie "Geopolitika"*. Broy 6, Sofya.
- Kristev, V. (2016). *Geopolitika i Geostrategiya na Turizma, İzdatelstvo "Nauka i İkonomika"*. İkonomiçeski Universitet, Varna.
- Kristev, V. (2014). *Geografiya na Turizma, İzdatelstvo "Nauka i İkonomika"*. İkonomiçeski Universitet, Varna.
- Lakost, İ. (2005). *Geopolitiçeski Reçnik na Sveta*. Izdatelska Kaşta Trud, Sofiya.
- Lavrov, S. B.; Kaledin, N. V. (2003). *Ekonomiçeskaya, Sotsialnaya i Politiiçeskaya Geografiya Mira. Regioni i Strani, İzdatelstvo Gardariki*. Moskova.
- Lopez, M. L. (2006). *A Handbook of Philippine Folklore*. Quezon City: The University of the Philippines Press.
- Lukanov, A.; Bojinov, N.; Dimitrov, S. (2005). *Stranite v Sveta 2005-2006*. İzdatelstvo Gloriya Palas, Sofya.
- Manuela W. S. (2015). "The Impact of Government Failure on Tourism in the Philippines". *Transport Policy*, 43, 11-22.
- Özey, R. (2008). *Asya Coğrafyası*. İstanbul: Aktif Yayınları.
- Özgüç, N. (2011). *Turizm Coğrafyası. Özellikler ve Bölgeler*. İstanbul: Çantay Kitabevi.

Shah K. Gupta V. Edited by Charlotte Boyd. (2000) "Tourism, the Poor and Other Stakeholders: Experience in Asia", Overseas Development Institute, Fair Trade in Tourism Project, University of North London, University of North London, UK, Printed by Russell Press Ltd, Nottingham, NG6 0BT, April.

Elektronik Kaynaklar

- <http://philippine.ru/visayas.html>
- <http://www.filipinostaff.ru/>
- <https://www.worldmeteo.info/en/asia/philippines/>
- <https://tonkosti.ru>
- <https://www.skyscanner.ru/>
- <http://ru.knowledgr.com/>
- <https://www.agoda.com/tr>
- <https://www.hotelplanner.com/>
- <https://www.booking.com/>
- <https://www.trivago.com/>
- <https://www.tripadvisor.com/>
- <https://www.expedia.co.uk/>
- <https://www.openstreetmap.org/>
- <https://www.google.com/maps>
- <https://mapcarta.com/>
- <http://www.mappery.com/>
- <https://journal.tinkoff.ru/philippines/>
- <http://www.tostay.ru/samar/>
- <https://tochka-na-karte.ru/Goroda-i-Gosudarstva/6314-Samar.html>
- <https://www.votpusk.ru/country/kurort.asp?CN=PH&CT=PH39>
- <https://www.blinktravel.guide/philippines/biri-island-solo-experience>
- <https://www.leytesamardailynews.com/denr-to-visit-the-biri-larosa-landscape-and-seascape-as-part-of-its-coral-reef-assessment/>
- <https://www.pna.gov.ph/articles/1075889>

Filipinler Cumhuriyeti Turizm Coğrafyasından Bir Kesit: Samar Adası

- <https://walkabout.fm/place/1053487>
- https://wikivisually.com/wiki/Guiuan_Protected_Landscape_and_Seascape
- <https://www.protectedplanet.net/guiuan-protected-landscape-and-seascape>
- <https://www.blinktravel.guide/philippines/biri-island-solo-experience>
- <https://www.tripzilla.com/guide-biri-island-samar/92560>
- <https://thehappytrip.com/2011/10/biri-rock-formation/>
- <https://www.traveling-up.com/travel-guide-biri-island-northern-samar/>
- <https://pia.gov.ph/news/articles/1025040>
- <https://www.pna.gov.ph/articles/1075889>
- <https://www.bignewsnetwork.com/news/261877041/lalaguna-mangrove-eco-park-opens>
- <https://www.officialgazette.gov.ph/1998/02/03/proclamation-no-1156-s-1998/>
- <https://tribune.net.ph/index.php/2019/09/04/samar-island-park-bids-for-unesco-inclusion/>
- https://de.linkfang.org/wiki/Samar_Natural_Park
- <https://outoftownblog.com/travel-guide-tarangban-falls-in-calbayog-city-samar/>
- <https://thelittlelai.com/2017/09/19/bangon-falls-a-short-visit-to-the-enticing-gem-of-calbayog-city/>
- <https://www.vigattintourism.com/tourism/articles/Bangon-Bugtong-Falls-One-of-the-Most-Majestic-Scenic-Spots-in-Calbayog-City>
- <https://www.idreamedofthis.com/bangon-and-tarangban-falls-in-calbayog-samar/>
- <http://www.pinoymountaineer.com/2007/12/bangon-bugtong-falls.html>

505

IJSI 14/2
Aralık
December
2021

SUMMARY

Samar Island, the third largest island in the Philippines, is located between 10°54'-12°45' Northern at 124°15'-125°52' Eastern longitudes. The island is located in the easternmost of the East Visayas Islands Group. Located in the central Philippine archipelago, the island is the 40th most populous island in the world. In terms of administrative boundaries, the island in the Eastern Visayas Region is divided into three states. These are Samar, North and East Samar. Calbayog, the largest city on the island, is the capital of Samar Island. The island is also highly developed as transportation opportunities. It has regular ferry connections with islands, major tourist attractions in the Philippines, and five airports across the island.

506

IJSI 14/2
Aralık
December
2021

The name Samar comes from the word "samad", which means "cut", "divided", "fragmented", and characterizes the geographical appearance of the island in the best possible way. It has geomorphological surfaces that are fragmented by numerous stream valleys. Alluvion valleys, low-sloped plains, low hills, indented coasts and bays, volcanic terrain and dense tropical forests are the most common geographical elements on the island. In the center of the island, the low mountain range (the highest point is 850 meters) extending in the northwest-southeast is divided in half by the valley of the River Ulot. Dolores, Oras, Ulot, Pambujan and Gandara are the largest streams on the island. The streams on the island of Samar form deep and long estuaries as they drain their water into the ocean, as well as being short and suitable for river transportation in the lower parts. The largest lakes on the island of Samar are: Pogtak Catch Basin, Cayaocan, Protected Watershed and Catbolagan Watershed.

Samar island is an island that attracts foreign tourists not with its historical-cultural charms but also with its natural-ecological charms. Rich natural ecosystems, state-protected private areas and virgin rich ecological islands undoubtedly make up the largest tourism wealth of Samar island and its surroundings. Coral reefs, caves, waterfalls, mangrove forests, interesting coastal formations, lakes, beaches, interesting atoll islands and preserved tropical forests are the most important natural tourism attractions of Samar island and its surroundings.

Calbayog, a city on the northwestern coast of Samar island, is known as the "waterfall capital of the Philippines". Because there are about 20 waterfalls in this region. Located in the northwestern parts of Samar island, south of the town of San Isidro and north of Calbayog city, Bangon and Tarangban waterfalls offer ideal environments both for cooling off and picnicking, as well as for swimming in the natural pools created by the waterfalls. Another natural attraction of Samar island is the cascading Pinipiscan waterfalls on the

Katubing river. Located near the village of Tinaplakan, just east of the town of Bugtong, tarangban waterfalls are one of the most spectacular waterfalls in the Philippines. Visitors to these waterfalls should also see the "Hugpoan River Park" site on the same stream valley. Bangon waterfall, which is about 200 feet high, consists of different small waterfalls with 3 layers or 3 levels and is located just west of tarangban waterfall.

Founded in 2003, Samar Natural Park is the second largest natural park in the Republic of the Philippines with an area of 333 300 hectares. Samar Island Natural Park, located within the borders of East Samar, West Samar and Samar province, is a nature reserve with the oldest tropical forests in the Philippines, which has territory within the borders of three provinces. Today's Natural Park contains Jicontol Park Area, Bulosao Nature Reserve, Sohoton Nature Reserve, Taft Forest Nature Reserve and Calbiga Caves Conservation Area.

With rich natural resources and nature conservation areas, the island is home to some of the Philippines' most interesting ecological regions and virgin tropical forests. Samar island is considered one of the most valuable ecological regions in the world by the World Foundation for Conservation of Nature (WWF) with its virgin natural areas and rich tropical forests. Although thousands of tourists come to the island every year, samar island popularity is low compared to other islands (Borocay, Palawan, Cebu). Therefore, it is not at the top of the most visited islands. Tourism activities will continue to increase the popularity of tourism on the developing island.

